

بررسی تأثیر شرایط محیطی روی میزان اسانس گیاه دارویی زرین گیاه

کریم باقرزاده، کامکار جایمند، بابک بحرینی نژاد

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان و

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع

زرین گیاه یکی از گونه های دارویی می باشد که به صورت خودرو در مناطق کوهستانی رشد و نمو می یابد. تحقیقات نشان می دهد که این گیاه دارای اثرات ضد درد و التهاب است. به لحاظ اهمیت دارویی این گیاه از یک سو و تخریب رویشگاه های طبیعی آن از سوی دیگر، تولید انبوه آن به صورت زراعی اهمیت دارد بنابراین لازم است مناطق مناسب کشت گیاه انتخاب گردند. به همین منظور برای اولین بار این تحقیق در سال های ۸۱ تا ۸۳ در ارتباط با گونه *D. kotschyi* در چهار منطقه گلپایگان، داران، اصفهان و سمیرم اجرا گردید. نهال های ریشه دار با فاصله ۵۰ سانتیمتر روی ۶ خط که به فاصله ۵۰ سانتیمتر از یکدیگر ایجاد شده بودند در کرت هایی به ابعاد ۴×۵ متر در سه تکرار کشت شدند. در زمان ۵۰٪ گل دهی پس از حذف حاشیه سر شاخه گل دار گیاه برداشت و پس از خشک شدن اسانس گیاه با روش تقطیر با آب و بخار آب استخراج شد. آنالیز واریانس نتایج به دست آمده نشان می دهد که از نظر درصد اسانس بین سال ها و مکان ها اختلاف در سطح احتمال ۱٪ و اثر متقابل سال و مکان در سطح احتمال ۵٪ معنی دار است. حد اکثر اسانس در سال سوم به میزان ۲/۱۷٪ و از بین چهار منطقه مورد آزمایش در شهرستان سمیرم به میزان ۲/۲۸٪ و اثر متقابل سال و مکان نشان می دهد که بالاترین درصد اسانس در سمیرم در سال سوم، سمیرم سال دوم و داران سال سوم بترتیب با ۳/۴، ۳/۲ و ۳/۱۶۶ درصد تولید شده است. باتوجه به پایداری تولید اسانس در شهرستان سمیرم، در استان اصفهان شهرستان سمیرم و داران و مناطق مشابه در کشور برای کشت زرین گیاه و تولید اسانس مناسب می باشند.